

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 5Co/47/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1214214537
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 05. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Juraj Považan
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2019:1214214537.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Bratislave v senáte zloženom z jeho predsedu JUDr. Juraja Považana a členov senátu JUDr. Magdalény Florekovej a JUDr. Janky Richterovej, v právnej veci žalobcov: 1/ O. Š., D.. XX.XX.XXXX, 2/ G. Š., D.. XX.XX.XXXX, P. N. S. N., Z. XX, obaja zast. Mgr. Evou Braxatorisovou, advokátkou v Bratislave, Trenčianska 17, proti žalovanej: Univerzitná nemocnica Bratislava, so sídlom v Bratislave, Pažítková 4, IČO: 31 813 861, za účasti initervenienta na strane žalovanej: Allianz - Slovenská poisťovňa, a.s., so sídlom v Bratislave, Dostojevského rad 4, IČO: 00 151 700, o ochranu osobnosti, náhradu nemateriálnej ujmy a náhradu škody, na odvolanie žalovanej proti rozsudku Okresného súdu Bratislava II v Bratislave zo dňa 12. októbra 2018 č.k. 52C/149/2014-220 takto

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutých častiach **p o t v r d z u j e .**
Žalobcom priznáva nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100%.

o d ô v o d n e n i e :

1/Súd prvej inštancie rozsudkom uložil žalovanej povinnosť zverejniť v jednom celonárodnom denníku formou platenej inzercie ospravedlnenie v znení právoplatného výroku rozsudku Okresného súdu Bratislava II sp.zn. 52C/149/2018-141 zo dňa 28. 05. 2015 v lehote 5 od právoplatnosti tohto rozsudku, každému zo žalobcov zaplatiť sumu 25.000,- € v lehote 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku. Ďalej uložil žalovanej zaplatiť žalobkyni 2/ sumu 663,88 € v lehote 3 dní od právoplatnosti rozsudku, vo zvyšnej časti žalobu zamietol, konanie v časti zaplata sumy 1.547,89 € zastavil a napokon vyslovil, že žalobcovia 1/ a 2/ majú voči žalovanej nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%.

2/Žalobcovia v žalobe dôvodili tým, že sú pozostalí po ich zomrelej matke S. Š., zomrelej dňa X.X.XXXX na následky šokového stavu po perforácii žalúdka v Nemocnici Ružinov, ktorú prevádzkuje žalovaná. V dňoch X. V. X. X. XXXX bola S. Š. poskytovaná zdravotná starostlivosť zo strany žalovanej opakovane na základe privolania rýchlej pomoci, následne aj operatívnym výkonom, ktorý však z dôvodu rozvinutého šokového stavu a zlyhávajúcej cirkulácie neprežila. Zo zdravotnej dokumentácie, ako aj z výsledkov šetrenia Úradu pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou jednoznačne vyplýva, že úmrtie matky žalobcov je dôsledkom nesprávne poskytnutej starostlivosti, za čo bola žalovanej právoplatne uložená pokuta. Podľa záverov Úradu pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou došlo zo strany žalovanej k závažnému pochybeniu pri vyhodnocovaní a riešení zdravotného stavu matky žalobcov, ktoré spôsobilo, že trpela krutými bolesťami 36 hodín bez poskytnutia potrebnej pomoci, na následky čoho zomrela. Napriek kontaktu matky žalobcov s množstvom zdravotníckeho personálu nedošlo k štandardným a nevyhnutným zdravotným výkonom, ktoré by umožnili správnu diagnostiku a umožnili včasný zákrok, ktorý by život matky žalobcov zachránil. Náhle brušné príhody sú časté, veľmi významné a neliečené aj nebezpečné. Väčšina môže skončiť do 72 hodín smrteľne a už pri 6-12 hodinách diagnostického oneskorenia môžu byť sprevádzané ťažkými komplikáciami. K vyšetreniu chirurgom nedošlo a túto diagnózu stanovila žalovaná v čase, kedy už záchrana života nebola možná. Žalobcovia boli svedkami neznesiteľných bolestí ich matky a prežívali hlbokú frustráciu z prístupu

zdravotníckeho personálu k ich matke aj ním samým v čase, keď sa domáhali, aby nemocnica poskytla ich matke potrebnú starostlivosť a z dôvodu pokračujúcich bolestí hospitalizáciu. Nemocnica hospitalizáciu odmietla a neposkytla ich matke ani úľavu od bolesti a nepoučila pacientku, ani jej blízke osoby o rizikách vývoja tohto zdravotného stavu. Jej bolesti a reakcie komentovali ako prehnané. Pritom z opisu náhlejšej príhody vyplýva, že práve neznesiteľné až šokové bolesti sú jedným z príznakov tejto diagnózy. Základnou povinnosťou zdravotníckeho pracovníka, a teda zdravotníckeho zariadenia je správne poskytnutie zdravotnej starostlivosti. Súčasťou zdravotnej starostlivosti je aj právo na zmiernenie bolesti a rešpektovanie ľudskej dôstojnosti pacienta. Prístup zdravotného personálu pri poskytovaní zdravotnej starostlivosti matke žalobcov však tomuto nezodpovedal, keď žalovaná svojim konaním nepostupovala lege artis pokiaľ ide o diagnostiku, ani pokiaľ ide o komunikáciu s pacientkou a jej blízkymi osobami. Nešlo pritom o zložitý diagnostický prípad, ani o ojedinelú diagnózu. Žalovaná mala podľa Úradu pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou prijať nápravné opatrenia na odstránenie zistených nedostatkov. Žalovaná však odmieta akúkoľvek zodpovednosť. Práve spôsob komunikácie žalovanej v tak citlivej veci, ako je úmrtie blízkej osoby, bol pre žalobcov dôvodom na podanie žaloby, keď očakávali, že za pochybenie, ktorého sa určite neúmyselne dopustil, sa žalovaná ospravedlní a vyjadrí nad ním úprimnú ľútosť. Cynický postoj žalovanej sa žalobcov hlboko dotkol. Neposkytnutie zdravotnej starostlivosti až v spojení s reakciou žalovanej na šancu reparovať ich pochybenie, začali vnímať ako konanie, ktoré je závažným narušením ich súkromného a rodinného života a pošliapaním pamiatky ich nebohej matky. S úmrtím matky sa žalobcovia až doteraz nemohli vyrovnáť. Neprejavenie účasti a odmietnutie zodpovednosti vnímajú ako najhlbšiu urážku pamiatky ich matky, ktorý nezmyselnosť jej smrti zavŕšil. Žalovaná neposkytla žalobcom žiadne konzistentné stanovisko, ktoré by im pomohlo sa so smrťou matky vyrovnáť. Úmrtie blízkej osoby predstavuje závažný zásah do práva na súkromie dotknutej osoby. Matka žalobcov zomrela vo veku 65 rokov, v čase hospitalizácie nič nenasvedčovalo tomu, že ide o taký zdravotný stav, ktorý môže skončiť fatálnymi následkami. Žalobcovia žili s matkou v spoločnej domácnosti a boli od nej do istej miery existenčne závislí. Tvorili s matkou dobre fungujúcu rodinu s vyvinutými sociálnymi a citovými väzbami. Z nečakanej smrti nebohej prežívali žalobcovia nie len pocity úzkosti, smútku, zúfalstva a šoku, ale i stratili možnosť viesť s ňou súkromný rodinný život. Vzniknutý stav nie je možné odstrániť len morálnou satisfakciou, vzniknutá trauma žalobcov je neodstrániteľná. Neprítomnosť matky v živote žalobcovia pociťujú na všetkých úrovniach ich života tak v praktickej rovine, kedy im zo života odišiel člen ich spoločnej domácnosti, ale predovšetkým stratili základnú emocionálnu podporu v ich živote, ktorú v čase jej úmrtia a po nej veľmi potrebovali i kvôli onkologickej diagnóze žalobcu 1/ a podmienkam ich života, ktoré boli výrazne a neoddeliteľne spojené s ich matkou. Žalobcovia v príčinnej súvislosti s konaním žalovanej utrpeli aj materiálnu škodu pri vynakladaní sumy za pohreb a rozlúčku so zosnulou matkou, ktoré žiadajú ako vecnú škodu uhradiť.

3/ Žalovaná namietala existenciu jej protiprávneho konania a to z dôvodu, že nesúhlasila so závermi, ku ktorým dospel Úrad pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou a žiadala vykonať znalecké dokazovanie za účelom posúdenia správnosti postupu žalovanej, namietala aj existenciu vzťahu príčinnej súvislosti medzi konaním žalovanej a vzniknutou škodou. V neposlednom rade namietala premlčanie práva žalobcov, pretože žalobcovia podali prostredníctvom svojej právnej zástupkyne žalobu až dňa 10.6.2014. Matke žalobcov bola u žalovanej poskytnutá zdravotná starostlivosť v dňoch 5. až 7. 3. 2011 a dňa 7.3.2011 matka žalobcov zomrela. Vzhľadom na trojročnú premlčaciu dobu si žalobcovia mohli najneskôr uplatniť svoj nárok žalobou na súde dňa 7.3.2014. Žaloba bola podaná až asi 3 mesiace po uplynutí trojročnej premlčacej doby.

4/V poradí prvým rozsudkom zo dňa 27. mája 2015 č.k. 52C/149/2014-141 súd prvej inštancie uložil žalovanej povinnosť zasiať podpísané ospravedlnenie na adresu žalobcov 1/ a 2/ formou doporučeného listu do 5 dní od právoplatnosti rozsudku v tomto znení: „Univerzitná nemocnica v Bratislave vyjadruje ľútosť a hlboko sa ospravedľňuje za smútok a bolesť, ktorú spôsobili pozostalým po nebohej S. Š., spôsobenú nesprávne poskytnutou zdravotnou starostlivosťou pani S. Š. zo strany žalovanej“, vo zvyšku súd prvej inštancie žalobu žalobcov zamietol, žalovanej a vtedy vedľajšiemu účastníkovi náhradu trov konania nepriznal. V zamietnutej časti okrem nedôvodnosti požiadavky verejného ospravedlnenia konštatoval, že nároky na náhradu škody a nemajetkovej ujmy v peniazoch sú premlčané, nestotožnil sa s argumentáciou žalobcov o tom, že k zásahu do ich práva na ochranu osobnosti dochádzalo kontinuálne dlhší čas, nie len spôsobením smrti ich matky, ale aj následným postojom žalovanej k zodpovednosti za smrť ich matky. Všetko konanie po smrti matky žalobcov je len následkom zásahu do práva na ochranu osobnosti žalobcov spočívajúceho v spôsobení smrti ich matky. Neochota žalovanej dohodnúť sa so žalobcami mimosúdne resp. odmietanie zodpovednosti žalovanou nezakladajú neoprávnený zásah do osobnej sféry žalobcov. Takýmto konaním žalovaná neporušila žiadnu zákonnú povinnosť, v tejto súvislosti absenteje existencia protiprávneho úkonu (ako nevyhnutnej podmienky pre vznik

zodpovednosti). V súlade s ustálenou judikatúrou (napríklad Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. 5 Cdo 265/2009) súd uviedol, že premlčacia doba, pokiaľ ide o nárok na náhradu nemajetkovej ujmy, začala plynúť dňa 8.3.2011, t.j. deň nasledujúci po dni smrti matky žalobcov, ktorým došlo k neoprávnenému zásahu do ich práva na ochranu osobnosti. Žaloba bola podaná dňa 10.6.2014, teda viac než tri mesiace po uplynutí trojročnej premlčacej doby, ktorá uplynula dňa 8.3.2014. Súd mal za to, že priznanie účinkov námietke premlčania v prejednávanej veci nie je v rozpore s dobrými mravmi. K zásahu do práva na ochranu osobnosti došlo dňa 7.3.2011, preto žalobcovia aj pri zohľadnení ich ťaživej sociálnej a citovej situácie mali dostatok času podať žalobu. Oznámenie o výsledku šetrenia Úradu pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou, z ktorého sa mohli s určitosťou dozvedieť, že ich matka zomrela v dôsledku nezákonného postupu žalovanej, bolo žalobcom doručené dňa 19.1.2012. Na žiadosť o mimosúdne vyrovnanie žalovaná odpovedala záporne listom zo dňa 18.12.2012. Žalobcom teda aj po doručení odmietavého stanoviska zostalo dostatok času na podanie žaloby. Súd v tejto súvislosti poukázal aj na skutočnosť, že žalobcom bola priznaná právna pomoc Centrom právnej pomoci rozhodnutiami zo dňa 24.9.2013 a 25.11.2013, ktorými im bola určená advokátka Mgr. Eva Braxatorisová, plnú moc advokátke udelili dňa 8.1.2014, teda ešte v čase plynutia premlčacej doby, ktorá uplynula až 3 mesiace po udelení plnej moci. Právna zástupkyňa ako osoba znalá práva mala a mohla podať žalobu pred uplynutím premlčacej doby, aby tak účinne presadzovala práva a právom chránené záujmy svojich klientov. Ani (nepreukázaná) absencia súčinnosti zo strany žalobcov nebránila právnej zástupkyňi podať žalobu včas. Pokiaľ ide o žalobu v časti o náhradu škody, súd prvej inštancie skonštatoval, že aj v tejto časti je nárok premlčaný. Žalobcovia sa domáhali náhrady škody, ktorá im vznikla titulom úhrady nákladov za pohreb ich matky vo výške 2. 997,86 €. Subjektívna premlčacia doba, ktorá je v prípade práva na náhradu škody dvojročná, začala plynúť dňa 19.1.2012, kedy sa dozvedeli z oznámenia Úradu pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou o tom, kto za škodu zodpovedá (o výške škody sa dozvedeli momentom úhrady nákladov za pohreb) a uplynula dňa 19.1.2014, žaloba bola pritom podaná dňa 10.6.2014, teda po uplynutí premlčacej doby.

5/Na odvolanie žalobcov proti vyššie označenému rozsudku súdu prvej inštancie (žalovaná tento v žalobe vyhovujúcej časti odvolaním nenapadla) odvolací Krajský súd v Bratislave uznesením zo dňa 16.01.2018 č.k. 5Co/520/2015-190 rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej zamietajúcej časti a v časti týkajúcej sa náhrady trov konania zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie. Rozsudok súdu prvej inštancie tak v časti, v ktorej tento uložil žalovanej povinnosť zaslať podpísané ospravedlnenie na adresu žalobcov 1/ a 2/ formou doporučeného listu nadobudol právoplatnosť. Krajský súd vo svojom zrušujúcom uznesení uviedol, že pokiaľ ide o nepriznanie nárokov žalobcom na náhradu nemajetkovej ujmy súdom prvej inštancie z dôvodu premlčania, podľa názoru odvolacieho súdu však práve v súdnej veci bola jednak tvrdená, ale i preukázaná existencia výnimočných okolností (bod 28 až 30 odôvodnenia tohto uznesenia), a to tak na strane žalobcov, ako i na strane žalovanej, ktoré objektívne sťažili či bránili oprávneným žalobcom uplatniť si svoje právo v zákonom stanovenej premlčacej dobe. Táto skutočnosť, v porovnaní s rozsahom a charakterom uplatňovaného práva, ako aj s prihliadnutím na charakter subjektu pôvodcu zásahu, keď závažný následok vznikol v dôsledku postupu poskytovateľa zdravotnej starostlivosti (právnickej osoby) non lege artis, viedla odvolací súd k záveru, že v súdnej veci je namiesto požiadavka uprednostnenia princípu spravodlivého vyriešenia prípadu pred princípom právnej istoty z hľadiska vznesenej námietky premlčania. Pokiaľ ide o náhradu škody, kde súd prvej inštancie skonštatoval, že aj v tejto časti je nárok premlčaný, poukazuje na faktúru a doklad o úhrade sumy 1.450 euro za kamenárske práce predložené prvoinštančnému súdu (č.l. 105, 106 spisu), ktorú žalobcovia uhradili 10.6.2012, žaloba bola podaná 10.6.2014, teda v rámci dvojročnej subjektívnej doby. Ďalej odvolací súd uviedol, že pokiaľ súd prvej inštancie žalobu zamietol v časti týkajúcej sa verejného ospravedlnenia formou platenej inzercie v celoštátnom denníku, keď takáto forma morálneho zadosťučinenia nie je primeraná povahe zásahu do práva na ochranu osobnosti žalobcov, celkom ignoroval resp. vôbec sa nevyporiadal s požiadavkou žalobcov, ktorí majú záujem na zverejnení ospravedlnenia ako formy morálnej satisfakcie aj z dôvodu rešpektovania verejného záujmu.

6/Po zrušení rozsudku súdu prvej inštancie v žalobe zamietajúcej časti súd prvej inštancie rozhodol teraz napadnutým rozsudkom, pričom mal za preukázané, že žaloba žalobcov voči žalovanému je v časti morálneho zadosťučinenia a náhrady nemajetkovej ujmy dôvodná a v časti náhrady majetkovej škody čiastočne dôvodná.

7/Pokiaľ ide o nárok žalobcov v časti písomného ospravedlnenia, súd mal z vykonaného dokazovania za preukázané, že k zásahu do práva žalobcov na ochranu osobnosti skutočne došlo. Pre vznik zodpovednosti za zásah do práva na ochranu osobnosti je nevyhnutné splnenie troch kumulatívnych podmienok. Prvou podmienkou je existencia protiprávneho konania zodpovedného subjektu, druhou podmienkou je vznik neoprávneného zásahu do práva na ochranu osobnosti a treťou podmienkou je

príčinná súvislosť medzi protiprávnym konaním a vznikom neoprávneného zásahu do práva na ochranu osobnosti.

8/Zo záveru dohľadu Úradu pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou jednoznačne vyplýva, že žalovaná pri poskytovaní zdravotnej starostlivosti nepostupovala v súlade s ust. § 4 ods. 3 zákona č. 576/2004 Z. z., t.j. že neposkytla matke žalobcov zdravotnú starostlivosť správne - lege artis. Žalovaná nesprávne postupovala pri určovaní diagnózy matky žalobcov, keď nevykonala všetky potrebné diagnostické postupy. Diagnózu matky žalobcov určila až v čase, kedy záchrana jej života nebola možná. Konkrétne matke žalobcov nebola dňa 5.3.2011 včas určená správna diagnóza náhlej príhody brušnej v dôsledku perforácie chronického vredu žalúdka, boli jej nesprávne vyhodnotené výsledky zobrazovacích vyšetrení USG a RTG, nebola vyšetrená chirurgom, nebola vyšetrená per rectum, nebola realizovaná natívna snímka brucha (prítomný voľný vzduch pod bránicami pri RTG vyšetrení hrudníka aj pri RTG vyšetrení TH-L chrbtice nebol vôbec rozpoznávaný). U pacientky nebola určená diagnóza náhlej príhody brušnej včas a k operačnému riešeniu perforácie gastrointestinálneho traktu došlo dňa 7.3.2011 až 35 hodín od vzniku perforácie v čase už rozvinutého šokového stavu a zlyhávajúcej cirkulácie, ktoré viedli k exitu matky žalobcov. Žalovaná mala možnosť pri výkone dohľadu a v následnom správnom konaní o uložení sankcie brániť sa v prípade, že so závermi Úradu pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou nesúhlasila. Žalovaná tieto možnosti nevyužila, nepodala ani rozklad proti rozhodnutiu Úradu pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou o uložení pokuty. Pokiaľ žalovaná tvrdí, že so záverom Úradu pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou nesúhlasí a namieta existenciu protiprávneho konania z jej strany a uvádza, že matka žalobcov negovala bolesti brucha, čo znemožnilo správnu diagnózu, je zjavne neopodstatnená, keď práve bolesti brucha boli dôvodom, pre ktorý matka žalobcov v prvom rade vyhľadala lekársku pomoc. Prvá podmienka vzniku zodpovednosti za zásah do práva na ochranu osobnosti je teda daná. Súd mal za jednoznačne preukázané, že pri poskytovaní zdravotnej starostlivosti postupovala žalovaná protizákonne, konkrétne v rozpore s ust. § 4 ods. 3 zákona č. 576/2004 Z. z. v platnom znení.

9/Náhlou smrťou matky žalobcov došlo k závažnému zásahu do ich osobnostných práv, najmä do práva na súkromie. Žalobcovia žili s matkou a s už nebohú starou matkou v spoločnej domácnosti, o ktorú sa v rozhodujúcej miere ich matka starala. Hoci žalobcovia boli v čase smrti matky už plnoletí, stále s ňou tvorili fungujúcu rodinu. Smrť blízkej osoby predstavuje nepochybne jednu z najzávažnejších foriem zásahu do práva na ochranu osobnosti a ako taká je spôsobilá založiť nárok žalobcov na ospravedlnenie od osoby, ktorá za uvedený zásah nesie zodpovednosť. Súd mal preto za preukázané i splnenie druhej podmienky pre vznik zodpovednosti za zásah do práv na ochranu osobnosti, teda vznik samotného zásahu.

10/Pokiaľ ide o príčinnú súvislosť medzi protiprávnym konaním žalovanej a vznikom zásahu do práva na ochranu osobnosti navrhovateľov súd konštatoval, že zo záverov Úradu pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou jednoznačne vyplýva, že dôsledkom nesprávneho poskytnutia zdravotnej starostlivosti (a v príčinnej súvislosti s týmto protiprávnym konaním žalovanej) bola smrť matky žalobcov, pričom jej smrť predstavuje závažnú ujmu v osobnostnej sfére žalobcov a narušenie ich súkromia. Je tak daná i tretia podmienka vzniku zodpovednosti žalovanej.

11/Pre úplnosť súd v tejto súvislosti uviedol, že v zmysle súčasne platného a účinného právneho poriadku musí vychádzať zo záverov zistených a reflektovaných v správnom konaní, nakoľko na ich podklade bolo vydané predmetné Rozhodnutie ÚDZS, ktorým je súd v zmysle ust. § 193 CSP viazaný ako rozhodnutím príslušného orgánu o inom správnom delikte postihnuteľnom podľa osobitného predpisu (zákon č. 576/2004 Z.z.). Osobitne súd prvej inštancie akcentoval v súvislosti s obranou žalovanej, že nedošlo k zásahu do osobnostných práv žalobcov a o neexistencii príčinnej súvislosti s poskytovaním zdravotnej starostlivosti z jej strany a úmrtím matky žalobcov na skutočnosť, že žalovaná nenapadla odvolaním výrok súdu prvej inštancie v tomto spore, ktorým jej bola uložená povinnosť písomne sa žalobcom ospravedlniť, a teda na existenciu právoplatného výroku súdu o povinnosti žalovanej sa ospravedlniť, pričom rozhodnutie súdu vychádza zo súdom konštatovanej a preukázanej existencie a splnenia podmienok zodpovednosti za zásah do osobnostných práv žalobcov zo strany žalovanej. Preto súd považoval obranu žalovanej v tomto spore, zvlášť po rozhodnutí súdu prvej inštancie vo veci morálneho zadosťučinenia (ospravedlnenia), ktoré žalovaná nenamietala, ako aj dôrazným poukazom na právny názor odvolacieho súdu vyslovený predovšetkým v bode 22 jeho uznesenia za irelevantnú.

12/Súd prvej inštancie zvlášť zdôraznil, že za zásah od práva na ochranu osobnosti žalobcov je zodpovedná žalovaná, ktorým je osoba poskytujúca zdravotnú starostlivosť, ktorá konala v priamom rozpore so svojimi základnými zákonnými povinnosťami. Z uvedených dôvodov, nakoľko došlo k splneniu všetkých podmienok vzniku zodpovednosti žalovanej za zásah do práva na ochranu osobnosti, a keď

súd vyhovel žalobe žalobcov v časti nároku na ospravedlnenie formou listu s obsahom, ktorý je uvedený vo výrokovej časti rozsudku súdu prvej inštancie zo dňa 27.05.2015, vyhovel aj žalobe žalobcov v súlade s názorom odvolacieho súdu aj v časti, v ktorej žiadali ospravedlnenie zverejniť formou platenej inzercie, a to s poukazom na skutočnosť, že verejnosť má právo dozvedieť sa o nesprávne poskytovanej zdravotnej starostlivosti a teda o tzv. prešľapoch zdravotníckych zariadení pri poskytovaní zdravotnej starostlivosti, ktoré majú fatálne dôsledky a ktorá starostlivosť je financovaná samotnými pacientmi prostredníctvom zdravotného poistenia. Preto súd verejné ospravedlnenie formou platenej inzercie v celoštátnom denníku považoval za primeranú formu morálneho zadosťučinenia, ktorá je primeraná povahe zásahu do práva na ochranu osobnosti žalobcov.

13/Súd mal v spore preukázané, že konaním žalovanej došlo k zásahu do osobnostných práv žalobcov 1/ a 2/, k zásahu do ich práva na súkromie, ktorého súčasťou je aj právo na rodinný život zahrňujúce najmä citové, sociálne a morálne väzby s blízkymi príbuznými. Ďalej sa preto súd zaoberal posúdením, či je nárok žalobcov na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch s poukazom na ustanovenie § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka dôvodný. Súd v tejto súvislosti uviedol, že vzhľadom na intenzitu zásahu do osobnostných práv žalobcov, akým bezpochyby je strata života blízkeho človeka, sa priznané morálne zadosťučinenie javí ako nedostatočné. Strata blízkej osoby je tou najväčšou stratou, s akou sa väčšina ľudí môže v živote stretnúť a preto sú podľa názoru súdu splnené podmienky pre uplatnenie finančnej satisfakcie žalobcov. V tejto súvislosti súd poukázal aj na právny názor odvolacieho súdu vyslovený v bode 23 jeho uznesenia.

14/V súčasnosti platná právna úprava konkrétne neustanovuje výšku peňažného zadosťučinenia. Výšku náhrady nemajetkovej ujmy určuje súd. Podľa ustanovenia § 13 ods. 3 Obč. zákonníka, je povinnosťou súdu určiť výšku náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch nielen s prihliadnutím na závažnosť vzniknutej ujmy, ale súčasne musí zväžiť okolnosti, za ktorých došlo k porušeniu práva. Toto posledné kritérium je určené všeobecne, aby súdu umožnilo prihliadať na najrôznejšie momenty, za ktorých došlo k neoprávnenému zásahu do osobnosti fyzickej osoby. Smrť matky žalobcov ako osoby im najbližšej je treba pokladať za veľmi závažný následok, ktorý výrazným spôsobom zasiahol žalobcov. Boli tak naplnené všetky predpoklady vzniku objektívnej zodpovednosti žalovanej, ako aj predpoklady na priznanie nároku žalobcom na nemajetkovú ujmu, ktorou možno aspoň sčasti kompenzovať smrť blízkeho. Je nepochybné, že na ľudský život je treba prihliadať ako na najvyššiu hodnotu, od ktorej sa odvodzujú ostatné hodnoty. Napriek tomu, že hodnota ľudského života je peniazmi neoceniteľná, je v konaní o ochranu osobnosti pri určovaní konkrétnej výšky náhrady za spôsobenú ujmu potrebné zohľadňovať nielen primeranosť k iným finančným kompenzáciám, ale je potrebné prihliadať aj na okolnosti na strane poškodeného, najmä na intenzitu vzťahu žalobcov a zomrelého, vek žalobcov a zomrelého, hmotnú závislosť pozostalého na usmrtenej osobe, príp. poskytnutie inej satisfakcie, ako aj okolnosti na strane osoby zodpovednej (pôvodcovi zásahu). Pri priznaní výšky nemajetkovej ujmy musí súd prihliadnuť, aby došlo k naplneniu požiadavky účinného primeraného zadosťučinenia za vzniknutú nemajetkovú ujmu, ako aj na požiadavku nezneužívania tohto právneho prostriedku na neprípustné obohacovanie. Priznané zadosťučinenie však zároveň nesmie pôsobiť likvidačne vo vzťahu k povinnému subjektu. Preto určujúcim parametrom proporciálne spravodlivého zadosťučinenia je predovšetkým jeho primeranosť. Pri stanovení výšky náhrady je potrebné použiť princíp proporcionality, t.j. porovnanie priznaných čiastok aj v iných prípadoch.

15/Zohľadniac vyššie uvedené kritériá, dospel súd prvej inštancie k záveru, že poskytnutie náhrady nemajetkovej ujmy žalobcom každému vo výške 25.000,- € je dostatočné a zodpovedá všeobecnej predstave spravodlivosti, ako aj princípu proporcionality. Súd na strane žalobcov prihliadol na skutočnosť, že stratili matku už vo veku, kedy sú medzi rodičmi a deťmi vytvorené silné citové väzby a dieťa je schopné intenzívne vnímať vzťah k rodine, pričom tento vzťah bol umocnený aj tým, že všetci žili v spoločnej domácnosti, spoločne sa podieľali na jej vedení, spoločne trávili voľný čas, pričom aj z písomných vyjadrení druhá žalobkyne 2/ Ľudmily Vávrovej vyplýva vysoká a výnimočná intenzita vzťahu medzi žalobcami a ich matkou. Na tejto skutočnosti nič nemení ani vek matky, ktorá bola aktívna nielen v rodinnom živote, ale sa takisto aktívne zúčastňovala aj na činnosti neziskovej organizácie Červený kríž. Súd mal za to, že priznaná výška náhrady nemajetkovej ujmy vzhľadom na vyššie zohľadnené kritériá je primeraná vzhľadom na závažnosť vzniknutej ujmy, ktorá je trvalá a neodstrániteľná, keď právo na rodinný život je súčasťou práva na súkromie a podstatou rodinného života je oprávnenie fyzickej osoby utvárať, udržiavať a rozvíjať vzťahy medzi členmi rodiny založené na silných citových väzbách. Na strane žalovanej súd pri stanovení výšky nemajetkovej ujmy zobral v rozhodujúcej miere do úvahy predovšetkým charakter pôvodcu zásahu ako zdravotníckeho zariadenia univerzitného typu, ktoré má byť nepochybne odborne a profesionálne plne spôsobilé poskytovať špičkovú zdravotnú starostlivosť a navyše aj vzdelávať budúcich lekárov. Preto takéto hrubé zanedbanie poskytovania

zdravotníckej starostlivosti, aké je možné konštatovať v prejednávanej veci s fatálnym následkom si vyžaduje jednoznačne podstatne prísnejšie a tvrdšie hodnotenie, ktoré sa potom musí náležite prejavíť aj pri stanovovaní výšky nemajetkovej sankcie. Preto súd všeobecnú obranu žalovanej o neprimeranosti požadovanej výšky nemajetkovej ujmy zo strany žalobcov s poukazom na priznávané sumy napr. pri maloletých deťoch považuje za nedôvodnú, nakoľko každý prípad je síce potrebné posudzovať podľa všeobecne platných kritérií, avšak aj so zreteľom na konkrétne skutkové okolnosti každej veci, ktoré sú individuálne. V tejto súvislosti súd opäť poukázal aj na právny názor odvolacieho súdu v prejednávanej veci. So zreteľom na vyššie uvedené preto súd priznanú výšku nemajetkovej ujmy žalobcom považoval za primeranú a spravodlivú.

16/Pokiaľ ide o žalobu v časti o náhradu majetkovej škody, ktorá pozostáva z nákladov žalovanej 2/ v súvislosti s úpravou hrobu ich matky a ktorej vynaloženie preukázala úhradou sumy vo výške 1.450 € (čl. 105 a 106), ktorý nárok nie je v zmysle záverov odvolacieho súdu premlčaný, súd ho taktiež považoval voči žalovanej za dôvodný a preukázaný, avšak s poukazom na právnu úpravu obsiahnutú v § 2 ods. 2 Nariadenia vlády SR č.87/1995 Z.z., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka náklady na zriadenie pomníka alebo náhrobnej dosky a na úpravu hrobu sa uhrádzajú do výšky 663,88 €. Preto súd zaviazal žalovanú na úhradu sumy 663,88 € titulom náhrady škody voči žalobkyni 2/ a vo zvyšnej časti nárok žalobcov na zaplatenie škody zamietol.

17/Žalovaná aj intervenient žiadali vykonať znalecké dokazovanie prostredníctvom znalca z odboru zdravotníctvo, a výsluchy svedkov, ktorí zabezpečovali starostlivosť o matku navrhovateľov, G. O.. U. S., O.. L. C., O.. O. G., O.. G. N., O.. L. Z., O.. I. A., O.. L. P., O.. M. Š., O.. O. T., O.. M. O., O.. U., O.. G. N. V. O.. S. P.. Súd s poukazom na zásadu hospodárnosti konania považoval vykonanie znaleckého dokazovania za nadbytočné. V spore mal súd na základe výsledkov šetrenia Úradu pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou jednoznačne a dostatočne preukázaný nezákonný postup žalovanej, ktorý záver mal súd jednoznačný a konzistentný v priebehu celého sporu a ktorého správnosť konštatoval aj odvolací súd. Z rovnakého dôvodu súd nevykonával ani výsluch svedkov - personálu žalovanej, ktorý poskytoval zdravotnú starostlivosť matke žalobcov.

18/O trovách konania žalobcov bolo rozhodnuté podľa § 255 CSP. Nakoľko žalobcovia boli voči žalovanej neúspešní iba v nepatrnej časti, súd im priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%.

19/Proti tomuto rozsudku v žalobe vyhovujúcich častiach podala včas odvolanie žalovaná namietajúc, že v čase uplatnenia nároku na náhradu nemajetkovej ujmy a na náhradu škody boli nároky žalobcov už premlčané. Žalovaná námietku premlčania v konaní riadne vzniesla a súdy sú takouto námietkou viazané. Žalobcovia mali dostatok času na uplatnenie si svojich nárokov na súde, žalovaná nijako neovplyvnila oneskorené podanie žaloby na súd, premlčanie po uplatnení takejto námietky nie je možné ignorovať alebo odpustiť. Žalovaná nesúhlasila s obsahom uznesenia odvolacieho súdu, ktorým zrušil pôvodný v poradí prvý rozsudok súdu prvej inštancie, takýto postup odvolaciemu súdu neumožňovali právne predpisy, ani ustálená judikatúra. Nie je predsa chyba žalovanej, že Úradu pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou trvalo vyše 10 mesiacov, kým vydal protokol o hodnotení správnosti poskytnutia zdravotnej starostlivosti, rovnako tak, že žalobca počas plynutia premlčacej doby trpel závažnou chorobou, resp. že žalobcovia z akýchkoľvek iných dôvodov nemohli podniknúť kroky za účelom uplatnenia si nárokov na súde. V danom prípade právna zástupkyňa žalobcov, hoci zastupovanie týchto prevzala niekoľko mesiacov pred uplynutím premlčacej doby, si túto povinnosť nespĺnila a zmeškala ju o 3 kalendárne mesiace. Čo sa týka merita veci namietala žalovaná, že žalobcovia nepreukázali, že k úmrtiu ich matky došlo v priamej príčinnej súvislosti s konaním zamestnancov žalovanej. Úrad pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou nie je oprávnený určovať, či nejaké konanie zapríčinilo určité následky na zdraví alebo nie. V danom prípade úrad konštatovaním, že k úmrtiu pacientky došlo zavinením zamestnancov žalovanej prekročil svoje zákonom stanovené právomoci. Úrad len môže zaujímať stanoviská k správnosti poskytnutia zdravotnej starostlivosti, ale nie k následkom alebo potenciálnym následkom poskytnutia zdravotnej starostlivosti. Závery úradu v časti tvrdených následkov poskytnutia zdravotnej starostlivosti sú tak pre toto súdne konanie irelevantné a súd naň nemôže prihliadať. Žalovaná v konaní opakovane navrhovala vykonanie dôkazu - znaleckého posudku, ktorého realizovaním by boli odstránené akékoľvek pochybnosti ohľadne zodpovednosti žalovanej za úmrtie pacientky. Bez toho stále existuje otázka, či by nedošlo k úmrtiu pacientky, keby jej aj bola zdravotná starostlivosť poskytnutá už skôr, respektíve inak. Vzhľadom na uvedené žalovaná navrhla, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutých častiach zmenil a žalobu v celom rozsahu zamietol, prípadne aby napadnutú časť rozsudku zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

20/Žalobcovia v písomnom vyjadrení k odvolaniu žalovanej navrhli potvrdenie napadnutých častí rozsudku z hľadiska jeho vecnej správnosti. Podľa nich závery skoršieho uznesenia odvolacieho súdu žalovaná sponchýbňuje bez relevantných argumentov, o tom, že námietka premlčania môže odporovať dobrým mravom, rozhodli už súdy najvyšších inštancií a podporuje ich aj rozhodovacia prax Európskeho súdu pre ľudské práva. V tejto súvislosti poukázala na uznesenie Ústavného súdu SR zo dňa 20.4.2011 sp. zn. II. ÚS 176/2011, uznesenie Ústavného súdu Českej republiky zo dňa 7.12.2011 sp. zn. I. ÚS 2235/11, uznesenie Ústavného súdu Českej republiky zo dňa 21.9.2011 sp. zn. I. ÚS 2364/11. Požiadavka uprednostnenia spravodlivého vyriešenia prípadu pred princípom právnej istoty vyplýva aj z judikatúry ESĽP (Stagno proti Belgicku, Zehenter proti Rakúsku). Rozpor s dobrými mravmi vzhľadli súdy na oboch stranách konania, keď žalobcom sa nedá pričítať zavinenie ohľadom oneskoreného podania žaloby, títo sa celú dobu od úmrtia matky dožadovali vysvetlenia, prečo zomrela a kto za jej smrť zodpovedá. Okolnosti úmrtia jednoznačne poukazovali na zlyhanie žalovanej, ktorá príznaky ochorenia bagatelizovala a po vyšetrení napriek príznakom vážneho ochorenia, pacientku odoslala domov s liekmi proti bolesti. Navyše sa k nej a žalobcom pracovníci žalovanej správali zvlášť hrubo a bezcitne. Boli to viaceré štátne orgány, ktoré neposkytli pomoc a odpovede v primeraných lehotách a spôsobili, že možnosť riešenia veci súdnou cestou sa presunula na obdobie, kedy rodina musela bojovať nielen so stratou ďalšieho blízkeho človeka - starej matky, ale s vážnym ochorením - rakovinou žalobcu 1/, ktoré vyžadovalo pomoc celej rodiny. Predovšetkým to však bola zodpovednosť žalovanej, ktorá, ak by komunikovala a vysvetlila všetky okolnosti úmrtia a prejavila elementárnu slušnosť voči žalobcom, súdnu sporu sa mohla vyhnúť. Žalovaná však nielen nepodala žiadne vysvetlenie úmrtia, ale odmietla aj akúkoľvek zodpovednosť za útrapy, ktoré spôsobila, navyše sa účelovo snažila dosiahnuť, aby žalobcovia rezignovali na uplatňovanie svojich práv, keď ich zaviedla v tom smere, že závery úradu nie sú pravdivé. Žalovaná zneužila svoju prevahu a odbornú autoritu voči bežným ľuďom, ktorí nedokážu sami posúdiť medicínske otázky, zneužila svoje silnejšie postavenie na úkor osôb oslabených stratou blízkej osoby a v zlej ekonomickej a sociálnej situácii. Takéto konanie žalovanej je možné posúdiť len ako konanie v hrubom rozpore s dobrými mravmi, keď status žalovanej ako verejnoprávnej organizácie, ktorá je financovaná z verejných zdrojov a ktorej úlohou je starostlivosť o zdravie, vylučuje tak ľahostajný postoj k dôstojnosti a životu človeka. Žalovaná na dopyty žalobcov neposkytla žiadne relevantné stanovisko a dodnes nevyslovila ani sústrasť so stratou ich matky, dodnes napriek právoplatnému rozsudku sa za svoje pochybenia a hrubosť neospravedlnila. Nároky žalobcov žalovaná odmietla v plnom rozsahu v čase, kedy mala v dispozícii závery ÚDZS a právoplatné rozhodnutie, z ktorého jednoznačne vyplynula jej zodpovednosť, proti ktorému sa nijako nebránila. Žalobcom klamlivo uviedla to, že odborná komisia došla k záveru, že k žiadnemu pochybeniu nedošlo, v čase, kedy jej bola uložená pokuta v najvyššej možnej výške, ktorú bez odvolania uhradila a prijala nápravné opatrenia. Žalovaná odmietla preukázať svoj postup pri prejednávaní škody, nepreukázala, že by sa vôbec nárokmi žalobcov zaoberala, regresnú náhradu voči zamestnancom nevymáhala, manipulovala s dôkazmi a predložila ich pozmenené. Správanie v rozpore s dobrými mravmi je možné vidieť aj v obrane žalovanej, ktorou pokračovala v zásahu do osobnosti žalobcov a vážne znevažovala pamiatku zosnulej tým, že tvrdila, že za smrť zodpovedá ich matka, ktorá sa na bolesti brucha údajne nestožovala. Toto žalobcovia považujú za obzvlášť zavrhnuteľný postoj, keď práve náhle bolesti brucha boli dôvodom privolania rýchlej zdravotnej služby, napriek tomu pracovníci žalovanej matku žalobcov nepočúvali, obviňovali ju z opitosti, žalobcov vyhadzovali, pričom si mohli všimnúť nález pneumoporitonea, ktorý podľa záverov ÚDZS bol zrejmy pri prvom vyšetrení. Navyše spôsobili ďalšie poškodenie zdravia pacientky a bolesti pri vyšetovaní brucha tejto. Žalovaná inú obranu v konaní nepoužila, námietku premlčania vzniesla pol roka po začatí konania. Ak by naozaj žalovaná na výzvy žalobcov reagovala nie popretím nárokov, ale ústretovo návrhom na stretnutie a vypracovanie znaleckého posudku, žalobcovia by na toto určite pristúpili. Žalobcovia sa v plnom rozsahu stotožnili so skorším stanoviskom odvolacieho súdu, toto považovali za výraz skutočnej aplikácie práva a nie mechanického uplatňovania právnych noriem, navyše zotrúvali na názore, že protiprávne konanie žalovanej stále trvá, aj z ktorého dôvodu námietka premlčania nemôže byť prípustná. Navyše otázku posudzovania premlčania v prípade náhrady nemajetkovej ujmy nepovažovali za vyriešenú vyčerpávajúcim spôsobom. Právna úprava ochrany osobnosti je založená na absolútnom subjektívnom práve, ktoré požíva ochranu bez časového obmedzenia. Zákon poskytuje právo domáhať sa upustenia od neoprávnených zásahov, odstránenia následkov a morálnej satisfakcie. V prípade, že tieto formy odškodnenia nie sú možné a zásah do práv je vážny, poskytuje sa satisfakcia v peniazoch. Podmienkou priznania satisfakcie v peniazoch teda je, že nie je možné odstrániť následky ani zastaviť protiprávne konanie, či reparovať ujmu ospravedlnením, a nie okolnosť, že by uplynul kvalifikovaný čas. Túto podmienku stanovila až judikatúra, ktorá v tejto otázke navyše nebola jednotná. Stanovisko, že náhrada nemajetkovej ujmy v peniazoch podlieha

premlčaniu bolo publikované až v Zbierke stanovísk a rozhodnutí 4/2014, teda v čase, kedy bola podávaná žaloba. Nejde o podmienku, ktorá by vyplývala priamo zo zákona a interpretácia ustanovenia § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka je naďalej otvorená voľnej úvahe súdov podľa špecifických podmienok konkrétneho sporu. Naproti tomu ustanovenia zakazujúce konať v rozpore s dobrými mravmi a zneužívať svoje práva majú normatívny charakter a vyplývajú priamo v Občianskeho zákonníka. V danom prípade je zrejmé, že morálna satisfakcia účinná nie je, nielen kvôli závažnosti následkov, ale aj s ohľadom na správanie žalovanej, ktorá ignoruje aj právoplatný rozsudok, ktorý prístup je zo strany verejnoprávnej organizácie zarážajúci a je vyjadrením pohrdania nielen voči žalobcom, ale aj voči právu. Preto priznanie účinku námietkam smerujúcim k zbaveniu sa zodpovednosti by bolo v hrubom rozpore s dobrými mravmi. 21/Intervenient na strane žalovanej v písomnom vyjadrení k odvolaniu, resp. k vyjadreniu žalobcov k odvolaniu žalovanej poukázal na obsah jeho vyjadrenia zo dňa 21.9.2015. Podľa jeho názoru je možné nepriznať účinky námietke premlčania pre jej rozpor s dobrými mravmi iba vo výnimočných prípadoch, ktoré v tomto prípade nenastali, v rozpore s dobrými mravmi môže byť len taký výkon práva, ktorý je výrazom zneužitia tohto práva na úkor druhého účastníka konania, pričom vo vzťahu k vznesenej námietke premlčania môže o taký prípad ísť iba v prípade, ak druhý účastník márne uplynutie premlčacej doby nezavinil a voči nemu by priznanie účinkov premlčania bolo neprimerane tvrdým postihom. V danom prípade žalovaná premlčanie nároku žalobcov ničím nezavinila, za oneskorené podanie žaloby môžu žalobcovia. Navyše pokiaľ boli vo vzťahu k žalobcovi 1/ produkované dôkazy o jeho zlom zdravotnom stave, ktorý mu mal znemožniť podanie žaloby v rámci plynutia premlčacej doby, vo vzťahu k žalobkyni 2/ takéto tvrdenia neboli, vznesená námietka premlčania aj jej účinky sa tak mali odôvodniť voči každému žalobcovi samostatne.

22/Odvolací súd prejednal vec v rozsahu podaného odvolania v zmysle § 379 a § 380 ods. 1 CSP a dospel k záveru, že odvolanie žalovanej dôvodné nie je.

23/V súvislosti s odvolacími dôvodmi žalovanej odvolací súd zotrváva na názore vyjadrenom v uznesení zo dňa 16. januára 2018 č.k. 5Co/520/2015-190 /že medzi smrťou ich matky a relevantnou informáciou o príčine úmrtia resp. zodpovednosti žalovanej uplynulo viac než desať mesiacov (odpoveď ÚDZS zo 16.1.2012), kedy skutočne nemohli voči žalovanej konať uplatnením svojich práv na ochranu osobnosti, s postojom žalovanej, ktorá kategoricky odmietla zodpovednosť za smrť matky žalobcov a vyjadrila jednoznačný nesúhlas s odškodnením nárokov žalobcov, sa žalobcovia oboznámili až z listu žalovanej z 18.12.2012, po čom sa žalobcovia opätovne obrátili na Úrad pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou, ktorý listom zo 7.3.2013 (dva roky po smrti matky) žalobcom oznámil, že zotrváva na záveroch šetrenia, t.j. že zdravotná starostlivosť matke žalobcov nebola poskytnutá správne. Až po tomto stanovisku žalobcovia požiadali o poskytnutie právnej pomoci vo veci odškodnenia nárokov súvisiacich s úmrtím ich matky, nárok na poskytovanie právnej pomoci im bol priznaný po dvoch rokoch a deviatich mesiacoch po smrti matky. Okrem toho zo spisu vyplýva, že žalobca 1/ v roku 2013 prekonával nádorové ochorenie a až do januára 2014 absolvoval viacero cyklov chemoterapie, vo februári 2014 sa opäť objavili zdravotné komplikácie a dňa 24.4.2014 bol uznaný invalidným, s poklesom schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o 70%, od apríla 2014 zahájil ďalšiu liečbu. Je tak možné súhlasiť s názorom žalobcov, že vzhľadom na opísané okolnosti (zdravotný stav žalobcu, sociálna situácia oboch žalobcov, vyplývajúca z rozhodnutí Centra právnej pomoci zo dňa 24.9.2013, resp. dňa 25.11.2013), teda práve v čase pred uplynutím objektívnej premlčacej doby troch rokov od úmrtia ich matky neboli žalobcovia schopní poskytovať advokátke riadnu súčinnosť pri riešení ich sporu so žalovanou/. V súdnej veci bola jednak tvrdená, ale i preukázaná existencia výnimočných okolností (bod 28 až 30 odôvodnenia uznesenia zo dňa 16. januára 2018 č.k. 5Co/520/2015-190), a to tak na strane žalobcov, ako i na strane žalovanej, ktoré objektívne sťažili či bránili oprávneným žalobcom uplatniť si svoje právo v zákonom stanovenej premlčacej dobe. Táto skutočnosť, v porovnaní s rozsahom a charakterom uplatňovaného práva, ako aj s prihliadnutím na charakter subjektu pôvodcu zásahu, keď závažný následok vznikol v dôsledku postupu poskytovateľa zdravotnej starostlivosti (právnickej osoby) non lege artis, viedla odvolací súd k záveru, že v súdnej veci je namiesto požiadavka uprednostnenia princípu spravodlivého vyriešenia prípadu pred princípom právnej istoty z hľadiska vznesenej námietky premlčania.

24/Pokiaľ ide o námietku týkajúcu sa údajného nepreukázania žalobcami, že k úmrtiu ich matky došlo v priamej príčinnej súvislosti s konaním zamestnancov žalovanej, Úrad pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou nie je oprávnený určovať, či nejaké konanie zapríčinilo určité následky na zdraví alebo nie resp. že v danom prípade úrad konštatovaním, že k úmrtiu pacientky došlo zavinením zamestnancov žalovanej prekročil svoje zákonom stanovené právomoci odvolací súd poukazuje na skutočnosť, že z písomných materiálov Úradu pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou (resp. výroku jeho rozhodnutia č. R. XXX/XXXXX/XXXX zo dňa 15.11.2011, právoplatného dňa 5.12.2011) vyplýva jednoznačne, že jedinou príčinou úmrtia pacientky bola oneskorene určená diagnóza náhlejšej príhody

brušnej, k operačnému riešeniu perforácie GITu došlo až o 35 hodín od vzniku perforácie v čase už rozvinutého šokového stavu a zlyhávajúcej cirkulácie. Rozhodnutie úradu č. R. XXX/XXXXX/XXXX zo dňa 15.11.2011, právoplatné dňa 5.12.2011, je rozhodnutím správneho orgánu, konštatujúcim, že zdravotná starostlivosť nebola poskytnutá správne, čo znamená spáchanie správneho deliktu poskytovateľom zdravotnej starostlivosti, ktorým rozhodnutím sú konajúce súdy v zmysle § 193 vety tretej CSP viazané. Rovnako správne bolo i konštatovanie súdu prvej inštancie, že obrana žalovanej, že nedošlo k zásahu do osobnostných práv žalobcov, neexistuje tu príčinná súvislosť s poskytovaním zdravotnej starostlivosti z jej strany a úmrtím matky žalobcov, je vzhľadom na skutočnosť, že žalovaná nenapadla odvolaním výrok súdu prvej inštancie, ktorým jej bola uložená povinnosť písomne sa žalobcom ospravedlniť (práve za žalovanou nesprávne poskytnutú zdravotnú starostlivosť) irelevantná.

25/Súd prvej inštancie dospel k správne záveru majúci za preukázané, že nečakaným úmrtím najbližšej príbuznej žalobcov 1/, 2/ (ich matky) došlo k závažnému zásahu do ich osobnostných práv (práva na súkromie a rodinný život), pričom následok tohto zásahu je nereparovateľný. Porušenie povinností žalovanej ako poskytovateľa zdravotnej starostlivosti bolo v konaní nesporné (hoci žalovaná od začiatku sporu akékoľvek pochybenie neuznávala) s poukazom na záver šetrenia Úradu pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou, z ktorého jednoznačne vyplýva, že úmrtie matky žalobcov je dôsledkom výlučne len nesprávne poskytnutej zdravotnej starostlivosti, za čo bola žalovaná v správnom konaní právoplatne uložená pokuta v najvyššej prípustnej výške. Zákonom stanovené predpoklady pre vznik objektívnej zodpovednosti za protiprávny zásah do osobnostných práv žalobcov, ako aj pre priznanie náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch, boli naplnené (neoprávnený zásah do chráneného osobnostného práva fyzickej osoby, ktorý je objektívne spôsobilý porušiť osobnosť fyzickej osoby, nemajetková ujma v jej osobnostnej integrite a príčinná súvislosť medzi nimi).

26/Odvolací súd mal potom po preskúmaní veci za to, že súd prvej inštancie riadne zistil skutkový stav veci, vykonal riadne dokazovanie v rozsahu potrebnom na zistenie rozhodujúcich skutočností (§ 185 ods. 1,2,3 CSP) z hľadiska posúdenia opodstatnenosti žaloby, výsledky vykonaného dokazovania správne zhodnotil (§ 191 CSP) a na ich základe dospel k správnym skutkovým a právnym záverom, ktoré v napadnutom rozhodnutí aj náležite, jasne a výstižne odôvodnil (§ 220 ods. 1, 2 CSP). Správne, presvedčivé a zákonu zodpovedajúce sú aj dôvody napadnutého rozsudku, s ktorými sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje a na tieto odkazuje. Žalovaná v odvolaní iba opakuje skutočnosti, ktoré uvádzala už v konaní pred prvoinštančným súdom a ktoré tento súd dostatočne zohľadnil pri rozhodovaní o veci samej, námietky žalovanej nie sú spôsobilé spochybniť vecnú správnosť napadnutého rozsudku. Odvolaciemu súdu potom neostalo, než rozsudok súdu prvej inštancie v odvolaní napadnutých častiach z hľadiska jeho vecnej správnosti potvrdiť, podľa § 387 ods. 1 CSP, stotožňujúc sa s jeho dôvodmi v zmysle § 387 ods. 2 CSP.

27/Odvolací súd žalobcom, ktorí v odvolacom konaní dosiahli plný úspech, priznal plný nárok na náhradu trov odvolacieho konania podľa § 396 ods. 1 v spojení s § 255 ods. 1 CSP.

28/Toto rozhodnutie senátu odvolacieho súdu bolo prijaté pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).